

Társadalmi, kritikai, közgazdasági hetilap ■ Riport, novella, színház és mozi

44. ÉVFOLYAM

1934. MÁRCIUS 28

5-6. SZÁM

Pénzügyminiszter Ur!

**Gyors nagytakarítást
kérünk az OTI hajmeresztő
kamatdzsungeljében**

**Erkölcstelen merényletet
akart elkövetni egy ismert
vállalati igazgató, a Váci-uca
85 számú ház kapualijában egy
tizenegy éves kislány ellen**

**Dr. Budai Goldberger Leó
nem lesz kegyelmes úr...**

**Hatvan házból álló uccát kapott
hozományul Herz György dr.
fővárosi ügyvéd**

**Hol van
Gergely Mártha Mikszáth díja?**

Színház

*

**Mozi
Közgazdaság**

*

Társaság

RENDET

kell csinálni Budapest villamosközlekedésében — erről írnak a lapok, amióta a sárgára festett „mozgó bosszantó” világvárosi „szint” adott a fővárosnak. A panasznak, sajnos, annyira mindennaposak, hogy a hatóságok teljesen elfásultak azokkal szemben. A BESZKART igazgatósága pedig ott tart már, hogy a leg egyszerűbb és tollvonással elintézhető kérdéseket sem orvosolja. Nem vesznek a BESZKART urai annyi fáradságot maguknak, hogy kivizsgálják a panaszok okát és azokat megszüntessék. A napiapok azt követelik, hogy Budapest villamosközlekedésében kell rendet csinálni, mi sokkal célszerűbbnek tartanánk a rendesinálás munkáját az igazgatóságban elkezdni. Akkor talán a villamos mizériák is megszűnnének. A BESZKART újításaiban csak a folytonos drágításokig jut el. Ebből végkimerülésig elég volt.

TELEFON

drágaságról panaszkodtak az orvosok, ügyvédek, kereskedők és iparosok. A posta igazgatósága ha megkésve is, de méltányolta a felszólalásokat és belátta, hogy a horribilis telefondíjakkal nemcsak a panaszkodókat, hanem a vállalkozásukat is tönkre teszik. Talán az utóbbi volt az, amely jobb belátásra bírta a postát. Leszállították a telefon beszerelés díját. Vajjon mikor jutunk el addig, milyen mértékben kell visszazuhanni a telefonelőfizetők létszámának, hogy a számonkénti beszélgetések díját is eltöröljék?

MEGLEPŐ

vagy inkább megdöbbentő cikket olvastunk a „Magyar Hét” legutóbbi számában. A tudósítás szerint a Balatoni Halászati Rt., amely harmincezer kiló hal után fizet illetéket, az elmúlt esztendőben közel egymillió kilogrammot fogott ki és értékesített. És ez a Halászati Rt., amely szinte kiszámíthatatlanul hatalmas haszonnal dolgozik, még annyi áldozatot sem hozott a Balaton fürdőheyeinek olosóbbá tétele érdekében, hogy valahol a magyar tenger partján hűtőházat építsen. Így adódik az a lehetetlen helyzet, hogy a balatoni étterem-tulajdonosok Budapestről hozatják a balatoni halat, amelyet az ide-oda szállítás és jegelés megfizethetetlenül drágít meg.

Erkölcstelen merényletet akart elkövetni egy ismert vállalati igazgató, a Váci-ucca 85 számú ház kapualjában egy tizenegyéves kislány ellen

Példátlan és felháborító esemény játszódott le néhány nappal ezelőtt a Váci ucca 85. számú ház kapualjában. Az eset, amelynek főszereplője ismert tagja a pesti társaságoknak, jelen pillanatban még a rendőrséget foglalkoztatja és csak napok múlva kerülnek át a pikáns ügy iratai az ügyészségre.

Hétfőn este hét óra tájban a langyos tavaszi időben sokan sétáltak a Váci uccában. Egyszerre csak éktelen sikongatás, segélykiáltás hallatszott a Váci ucca 85. számú ház kapualjából, majd

néhány pillanat múlva egy feldőlt arcú kislány ugrott ki a ház kapuján és tovább kiáltozott segítségért.

A járőkelők berohantak a házba, de már csak annyit láttak, hogy

egy magastermetű, elegáns férfi fut fel a bérház lépcsőin.

A kislány az előkerült rendőrnek elmondotta, hogy hívják, első gimnazista, az édesapja az egyik nagy bank tisztviselője. A házban lakik és édesanyja kérésére lement a házban lévő fűszerüzletbe bevásárolni. Mikor visszajövet belépett a kapun

egy magas, elegáns úr támadt rá, átölelte és csókolni kezdte, majd a blúzán lévő kapesokait igyekezett felnyitni.

Ekkor kezdett ő sikongatni és a férfi ekkor futott fel a ház emeletére.

Amikor a megrémült és még mindig remegő kislány befejezte elbeszélését, a rendőrrel az élen megindult a hajtóvadászat a merénylet után.

A ház második emeletén sikerült is a férfit elfogni. A rendőr előállította a szerbuccai kapitányságra. Itt kiderült, hogy a támadó Sz. R. vállalati igazgató.

Az előállított merénylet beismerte mindazt, amivel a kislány megvádolta és leküzdhetetlen vágyával védekezett.

Sz. R. dúsgazdag, nős, családos férfi. Ötven éves.

Beismerő vallomása után átkísérték a főkapitányságra, ahonnan, mivel lakása, vagyona van és így szökésétől tartani nem kell — elbocsátották.

A nyomozás azonban teljes erővel tovább folyik és a rendőrség azt igyekezik most megállapítani, hogy nem terheli-e a dúsgazdag igazgató lelkiismeretét hasonló bűncselekmény.

Az a hir járja,

... hogy Dolly Haas-t, az ismert filmszínésznőt, színpadi szereplésre Pestre akarják hozni. A filmsztár ügynöke estj 1000 pengő biztosítékot kér a százalékos részesedés fedezetül. Azt hiszem, Budapest népe, amely a gazdasági válság alatt megtanult nélkülözni, Dolly Haas-t is elnékülözné valahogy.

... hogy Korda Sándor filmet esinál Nizinszky, a nagy orosz táncos életéből. A film címe: „Az ember-madár” lesz.

... hogy az egyik kabarében egy tízpengőst kap esténként egy-egy szerencsés néző. Végre egy egészséges ötlet. Más színház is megpróbálhatná.

... hogy az elvált művész házaspáról elterjedt a hír, hogy újból összeházasodnak. Olyan gyorsan közreadták a helyreigazítást, hogy talán mégis van a dologban valami.

... hogy a bukaresti Nemzeti Színház új kísézőzenét készített az ott bemutatandó Ember tragédiájához.

... hogy a kis színésznő, aki miatt egy bankár annakidején nagy anyagi kárt okozott megbízóinak — rövidesen férjhez megy. Gratulálunk!

... hogy Salamon és Steinhardt együtt ültek a kávéházban, mikor az ablak mellett az uccán elhaladt előttük Radó Sándor. Steinhardt ugratni akarva Salamonat, megszólalt:

— Látod Bélám, ez egy neves színész.
— Milyen színész? — kérdezte Salamon.
— Neves.
— Nevetek.

Szabó Károlyt kitüntették

A Salgótarjáni Köszönbánya Rt. legutóbbi közgyűlése Szabó Károly igazgatót egyhangú lelkesedéssel a felügyelőbizottság tagjává választotta. Ez a megbízás a vállalat több mint négy évtizede szolgálatot teljesítő igazgatójának megérdemelt kitüntetését jelenti. Szabó igazgató a maga békebelien puritán mentalitásával, páratlan szakértelmével, fegyelmet tartó erélyességével valószínű mintaképe az ideális vállalati vezetőtisztviselőnek. Nagy része van abban, hogy a Salgó mai magas színvonalára emelkedett és adminisztrációjában és üzletvitelében olyan mintaszerű tökélyre tett szert. Negyven éves pályafutása alatt mindenkor teljes energiájával a vállalat naggyátételében munkálkodott olyan lankadatlanul és munképességének teljes latbavetésével, amint már a mai generáció tagjai részéről alig tapasztalhatunk. Szabó igazgató egész eddigi működése alatt csak tisztelőkre és barátokra tett szert és ezek körében, valamint az egész gazdasági világban osztatlan örömet keltett felügyelőbizottsági taggá történt megválasztása, amely alkalomból hívei és tisztelői valósággal elárasztották gratulációikkal.

KÁRTÉRÍTÉSI PER EGY VÉNUSZ SZOBOR KÖRÜL

Megér-e tízezer pengőt a milói Vénusz kilencvenhat filléres Párisi Áruházban kapható utánzata?

Néhány nappal ezelőtt a Párisi Áruház díszműárú osztályának vezetőjénél egy idősebb, izgatott módon viselkedő úriember jelentkezett és arra vonatkozólag kért felvilágosítást, hogy kitől vette az áruház a kilencvenhat fillérért árusított kis színes Vénusz szobrocskákat?

Ugyanis az illető céget tízezer pengő kártérítésre beperelte, mert a szobrok egyik műcsarnokban is kiállított „Ébredő Vénusz” című műve után készültek.

A Párisiban Bognár szobrászművésznek egy Baross uccai agyagáru üzem címét adták meg és kijelentették, hogy a beperelt céggel sohasem állottak üzleti összeköttetésben. Bognár szerint míg a per el nem dől, a cégnek nincs jogában ezeket a szobrokat áruba bocsátani. Még aznap felkereste a Baross ucca 106. szám alatt levő Terra agyagipar művészeti műhelyt. Sajnos, ez az útja sem végződött eredménnyel.

A műhely tulajdonosa számlálkal igazolta, hogy ezer ilyen kis

Vénusz-szobrot egy Schönberger Armand nevű ügynök hagyta itt nála bizományban. Schönberger a Váci-úton lakott, de néhány nap óta nem adott életjelt magáról.

Különben is — mondotta az iparművészeti műhely tulajdonosa — hiába perel ön akárkit, mert ezek a szobrok a közismert milói Vénusznak apró utánzatai. A milói Vénuszt pedig tudtommal nem ön csinálta.

A szobrász dühbe jött, mert a művészi reputációját kétségbevonták és

rátámadt a műhely vezetőjére. Fülöp Zoltánra, majd becsület-sértő kifejezéseket használt vele szemben, amit az illető sem hagyott viszonzatlanul.

Ebből a veszekedésből hamarosan szintén per lett, de közben az ügynek érdekesebb fejleményei is támadtak. A szobrász csakugyan hiába kereste Schönbergert,

mert kiderült, hogy az ügynök Törökországba szökött és legalább huszan keresték már kü-

lönböző gyanús ügyletekből kifolyólag a lakásán.

Bognár úgy okoskodott, hogy nem veszi tudomásul azt a tényt, miszerint Schönberger az ő szobráról készült ezer kis szobrot csak bizományba adta a Baross uccai iparművészeti műhelynek. Mivel tehát az ügynök Törökországba szökött, a további erkölcsi kárért a Terra felelős.

Ez az álláspontja az idős művésznek, aki kezében még a Műcsarnok bizonyítványát is lobogtatja, annak igazolására, hogy az „Ébredő Vénusz” csakugyan szerepelt az egyik kiállításán. Fülöp Zoltán viszont azzal érvel, hogy elsősorban a megszökött ügynök vonható felelősségre,

de különben is a milói Vénusz „az emberiség közkincese” és ha annak nem árt a kilencvenhatfilléres áruházi ár, akkor a szobrász művészi presztízsének sem árthat.

Bognár mindenesetre ragaszkodik a tízezer pengőhöz. Hogy megkapja-e azt, bizony nem nagyon lehet előre megjósolni?

Pénzügyminiszter Ur!

Gyors nagytakarítást kérünk az OTI hajmeresztő kamatdzsungeljében

Érdekes tanulmány arról, hogy lesz 42 pengő tartozásból a kamatokkal 469.16 pengős hátralék

Pesti Polgárnak, úgy látszik, nem elég a mindennapi gondjaja, nem elég, hogy szizi-fuszi küzdelmet kell nap-nap után megvívnia a megélhetés szörnyű nehézségeivel, a drágasággal és pénztelenséggel, még egyes közintézmények is gondoskodnak róla, hogy keserűsége, életunalma még magasabb fokra hágjon. Ma, amikor a családfenntartás, a gyermeknevelés, a háztartás el látása olyan óriási terhet ró Pesti Polgár amúgyis roskadozó vállaira, akad Pesten egy felhőkarcoló intézmény, az Országos Társadalombiztosító, amely szociális jogcímenek halálra sanyargatja a fővárosi és vidéki polgárság életét. Az adók, járulékok, közterhek mellett még az OTI is határozatosan gondoskodik arról, hogy a kereskedők, vállalkozók, kávéháztulajdonosok minél tömegesebben menjenek tönkre, minél többen húzzák le üzemiük redőnyeit és válasszák az elviselhetetlen lét helyett a gondoktól megváltó öngyilkos halált.

Hogy az OTI járulék- és kamatszédési rendszere milyen anomáliákat produkál, arra kiáltóan jellemző bizonyosság az a panaszos levél, amelyet egy Pesti Polgár küldött hozzánk s amelyben megdönthetetlen számadatokkal dokumentálta az OTI-kamatdzsungel hajmeresztő titkait.

Kiderül ebből a levélből, hogy az illető Pesti Polgár 1925 január 1-én mindössze 42 pengővel tartozott az OTI-nak, háztartási alkalmazott utáni járulék címén. Ez a tartozás annak ellenére, hogy

az OTI hibásnak és tévesnek bizonyult számítás alapján 295 pengőt törölt belőle, annak ellenére, hogy az adós 1930-ban 271 pengő 72 fillért, 1931-ben 196 pengő 24 fillért, 1932-ben 28 pengő 56 fillért, 1933-ban pedig 12 pengő 64 fillért, összesen tehát 509 pengő 16 fillért törlesztett belőle, még ma is 460 pengőt tesz ki!

Hogy hogyan dagadhatott meg ilyen szörnyű és fojtogató óriáskigóvá a néhány pengős OTI-tartozás, az a legvégzetesebb titok, amely Pesti Polgár életét körütekergődzi és megsemmisüléssel fenyegeti. Ugy látszik, amikor az OTI a 295 pengős téves többletet törölte, ennek az összegnek mégis továbbra is felszámította a kamatait; másképp nem képzelhető el, hogyan nőtt meg ez a tétel oly monstruózussá az

OTI-bürokrácia boszorkánykonyhájában.

Néhány jellemző példát azért ideiktathatunk a tétel megnövekedésének egyes kimagasló állomásairól. Amikor 1926-ban a papírkorona helyett a pengőszámítás lépett életbe, az eredeti 42 pengőből már 346 pengő 42 filléres követelés lett, amely 1927 december végére már 578 pengő 36 fillérre növekedett. Majd pedig 1928 december végén — mindig csak egy háztartási alkalmazottat véve figyelembe — már

772 pengő 59 fillérre dagadt a tartozás.

A hihetlenséggel határos abszurdumok közé tartozik például az, hogy 1928-ban, amikor az évi járulék mindössze 62 pengő volt, kamatok címén mégis 131 pengő 05 fillért számított fel az OTI. De még sokkal kirívóbb az 1929-es példa, amikor a járulék 32 pengőre csökkent, a kamat viszont 120 pengővel terhelte meg a számlamrameltó Pesti Polgár büdjét.

De elkövetkezett az 1930-as esztendő, amikor a szerencsétlen Pesti Polgár nekidurálta magát és 271 pengő 72 fillért szurkolt le készpénzben az OTI-nak, hogy tartozása tengeri kigyójától megszabaduljon. Ekkor

a járulék mindössze 27 pengőt, a kamat azonban mégis csodálatosképpen 101 pengő 91 fillért tett ki!

A következő, 1931-es esztendőben a szegény Pesti Polgár még egy erőfeszítésre határozta el magát és keservesen verítékezve, 196 pengő 24 fillért törlesztett le végnélküli tartozásából. A háztartási alkalmazott járuléka ekkor már csak évi 20 pengő volt, a kamat azonban mégis 35 pengő 51 fillérre rúgott.

Tehát egyetlen háztartási alkalmazott után, noha a járuléktartozásból majdnem 300 pengőt maga az OTI törölt,

több mint 500 pengőt pedig Pesti Polgár izzadt ki, még mindig 460 pengő követelést támaszt az OTI!

Akkor, amikor a gazdasági élet és főként a mezőgazdaság alig bírja el azt a 8—9 százalékos kamatterhet, amelyet a pénzintézetek számítanak az általuk effektív nyújtott kölcsönök után, akkor

lehetetlenség és embertelenség

az amúgyis tönkrement, gondoktól sanyargatott Pesti Polgárt az OTI részéről ilyen kamatszorsorával sujtani,

amelynek megfizetésére teljességgel képtelen. Ha még számbavesszük azt a bánásmódot, amelyet az OTI a könyörtelen transzferálások során tanúsít a Pesti Polgárral szemben, meg kell állapítanunk, hogy az OTI-nál uralkodó mai rendszer

tarthatatlan és abszurd módon kegyetlen, úgy, hogy elérkezett az utolsó óra a felsőbb pénzügyi hatóságok részéről az OTI kamatdzsungel radikális megtisztítására és a túlzott kamatkövetelések gyökeres revíziójára.

Felhívjuk Imrédy Béla pénzügyminiszter figyelmét a fenti automatikus adatokkal alátámasztott konkrét esetből kifolyóan az OTI-kamatanomáliáira, amely csak arra alkalmas, hogy a Pesti Polgár életét a végletekig elkese-ritse, egzisztenciáját megrendítse és az öngyilkossági statisztika lesújtó számadatait újabb megújabb áldozatokkal megduzzasztassa.

Pénzügyminiszter úr! Gyors nagytakarítást kérünk az OTI kamatdzsungeljében!

A Hitelbank

Most, amikor lezárultak a fővárosi I. kúriába tartozó pénzintézetek mérlegei, nem lehet szó nélkül napirendre térni a pénzintézeti mérlegek közül erőteljesen kiemelkedő Magyar Általános Hitelbank mérlege felett. Nemesak a főváros, de az egész ország gazdasági közvéleménye igen élénk figyelemmel és várakozással tekintett a Hitelbank mérlege elé és mindenki, aki a Hitelbankkal kontaktusban van, a legnagyobb örömmel állapította meg, hogy a Hitelbank 1933. évi üzleti eredménye a bank oly hatalmas megerősödését, lendületét és az iránta megnyilvánult bizalom olyan nagy fokát jelenti, aminőre pénzintézeteink körében már régóta nem volt példa s amely a Hitelbankot újra a magyar pénzintézetek legelső sorába emelte. Az imponáló eredmény az üzletvezetésnek olyan tökéletes nyomonlátásáról tesz tanubizonyságot, amely a gazdasági élet minden tényezője előtt nyilvánvalóvá tette, hogy a Hitelbank nemesak visszacserezte teljes békebeli presztizsét, hanem azt bizonyos vonatkozásban még növelte is.

A bizalomnak és a stabilitásnak legpregnansabb jele az a 21 millió betétemelkedés, amelyet a Hitelbank az elmúlt év folyamán ért el. Ha van magyar pénzintézet, amely megérdemli, hogy iránta a legmárádékaltalanabb bizalom nyilvánuljon meg, úgy az a Hitelbank, amely úgy kifelé, mint befelé a legnagyobb mobilitásról tett tanubizonyságot és valósággal értékmérője lett a minden válságnak ellentálló magyar pénzügyi életnek.

Ez a hatalmas eredmény természetesen elsősorban a kitűnő és hivatása magaslatán álló vezetőségnek az érdeme, amely, élén Scitovszky Tibor elnökkel az utóbbi évtizedek legnagyobb teljesítményét produkálta és a Hitelbank újjaszületésének alapjait vetette meg. A Hitelbank vezetősége talán maga sem tudja, hogy az egész országban, úgy pénzintézeti, mint vállalati körökben milyen osztatlan örömet keltett a Hitelbank 1933. évi gigantikus zárszámadásában megnyilatkozó ragyogó és impozáns üzleteredmény.

TÖRÖK
A. és TRSA
BANKHÁZ R.-T.
BUDAPEST, IV.,
SZERVITA-TÉR 3.

a m. kir. osztálysorsjáték főarúsítói.

Kisérrelje meg szerencsáját és vásároljon osztálysorsjegyet **TÖRÖKNÉL**

Elérhető legnagyobb nyeremény:

500.000 PENGŐ

NYEREMÉNYHUZÁS

április 14-én és 17-én

Az I. oszt. sorsjegy árak:

Egész sorsjegy	Fél sorsjegy	Negyed sorsjegy
P 24.-	P 12.-	P 6.-

VIGYÁZZ
mert nem minden
fémtisztító
SIDOL

Furcsa

de elhíhető kis dolgot mondott el az egyik körúti kávéház telefonosa. Egy év óta tartozik az egyik vendége. Nem nagy összeggel, mindössze nyolcvan fillérrel. Egy éve kéri ezt a néhány fillért. Nem képes megkapni. Egy hónappal ezelőtt abban állapodtak meg, hogy a nyolcvan fillérből minden elsején húsz fillért törleszt. Ezzel a megállapodással kapcsolatosan még meg kell jegyeznünk, hogy az elsején esedékes volt részletet az adós nem fizette ki. Korkép 1934.

Hol van Gergely Mártha Mikszáth-díja?

A Pantheon furcsa pályázatán megítélik a díjakat, csak nem fizetik ki

A lapok hasábos cikkeiben számoltak be a magyar irodalmi élet nagy eseményéről, amelynek hőse, Gergely Mártha pécsi szövőgyári munkásleány megnyerte az 1500 pengős Mikszáth Kálmán díjat.

Az új regényíró, aki igen okosan, még most az irodalmi hírnév ragyogásában sem hagyta ott prózáit, de valljuk be mégis heti 30–40 pengőt jelentő munkásnői állását; nyilatkozott az újságírók előtt és nagyon sezírenyen, kedvesen kijelentette, hogy boldog. Boldog, mert a számára mesebeli vagyont jelentő 1500 pengőből szegény szülein akar segíteni, azonkívül vásárol néhány könyvet, tanulni, olvasni fog, egyszerűen soha jobbkor nem jöhetett volna ez a pénz.

Ennek a kis komolyarcú, szimpatikus munkásleánynak, reméljük, valóra váltja álmait

a Mikszáth Kálmán díjat minden évben kitűző Pantheon irodalmi rt. azaz „kivételesen” valóban kifizeti az ezerötzáz pengőt a nyertesnek.

Ezt a szót, hogy kivételesen azért tettük idézőjelbe, mert a Pantheon már két alkalommal igen furesán viselkedett

1930-ban a díjat Gelléri Andor Endre „nyerte” „Nagymosoda” című regényével. Azaz, hogy csak nyerte volna, mert habár a könyv, mint Mikszáth Kálmán díjas regény került forgalomba, Gelléri a díjat sohasem látta.

Ugyanez volt a helyzet Földes Jolán, az 1932. évi Mikszáth-díj nyertesénél is. Földes Jolán, aki „Mária jól érezt” című tehetséges regényével pályázott, egy levelet kapott a Pantheontól, amelyben értesítették, hogy az ő regénye nyerte meg az 1500 pengőt.

De mint Gellérinél, nála is kijelentették, hogy a díjat nem adják ki. Honoráriumot fog kapni, a regény mint Mikszáth-díjas mű kerül a könyvpiacon, azonban az 1500 pengőről le kell mondania.

Az író, aki rendszerint soha nincs ragyogó anyagi helyzetben, kénytelen volt megelégedni a nem valami fényes honoráriummal és az „erkölcsi” sikerrel. A könyv

kikerült a könyvesboltok kirakátaba, a közönség látva a díj fémjelzését, megvásárolta és a Pantheon rt. nem járt rosszul.

Nemcsak mi, hanem a közönség is nagyon szeretné, hogy Gergely Mártha ne járjon úgy, mint előbbi pályatársai.

A Pantheonnak csak a reklám, amit a kis szövőlánnyal kapcsolatban kapott, többet ér 1500 pengőnél.

Ezért reméljük Dormándi igazgató úr, ha még véletlenül nem intézkedett, most már intézkedni fog és egy gavalléros gesztussal valóban kifizeti az 1500 pengőt.

Amit egyébként Gergely Márta, a Mikszáth-díj nyertese, valóban megérdemel.

Marlene Dietrich védelmében

A német mozikba nem engedik be Elizabeth Bergner nagy filmjét, a „Cárnő”-t. Ezt a kultúrától és etikától meglehetősen távol eső tényt, ha nem is értjük, meg tudjuk magyarázni. Elisabeth Bergner épügy, mint például a filmek fejedelmét, Chaplint, a válása nem predesztinálja arra, hogy Németországban sikereket arathasson.

Ennél azonban sokkal értelmetlenebbül állunk az előtt a tény előtt, hogy a német filmcenzúra indexre helyezte Marlene Dietrichet is. Az Énekek éneke című filmet, azt a filmet, melyet a német Suderman írt és melyet a német származású Marlene Dietrich, a világ legnagyobb filmszínésznője játszik, kitiltották Németországból.

Az indokolás minden értelmes embert fejbeüt. Marlene Dietrich százszázalékosan árja, a hiba nem ott van. A cenzúrabizottság — ahogy ezt valamelyik napilapban olvastam — azért nem engedélyezte az Énekek énekét, mert előzőleg Marlene Dietrich kokotokat és más rossz nőket játszott és nem ártallotta a német nőt ilyen beállításban megmutatni a világ előtt.

Szóról szóra így van. Ez a képtelen és illogikus kijelentés, ez a szánalmas ukáz tiltja ki hazájából a legnagyobb filmsztárt. Az ő szublimált művészete, amely az elhivatottság paroxizmusának csil-

logó bélyegét hordja magán, rossz hatással lehet a német nőkre és férfiakra.

Marlene Dietrich nem szorul a mi védelmünkre és ha anyagilag nem is, erkölcsileg teljesen mind egy neki, hogy egy országgal több vagy kevesebb mutatja be a filmjeit, de ez a naiv és nivóttan indoklás kritikát követel.

A kaméliás hölgy, a színdarab szerint rossz asszony volt, de nem tudom elképzelni, hogy Duse Eleonorát Salvit, Gombaszögi Fridát, vagy Sarah Bernadot bojkottálta volna a hazája, mert ezt a rossz hírű asszonyt személyesítették meg a színpadon.

Olyan ez az egész dolog, mint mikor egy halom könyvet — a világirodalom remekműveit — máglyán égetnék el...

n. k.

Vendrey Ferenc

Hacsak pár szóval is, de meg kell emlékeznünk a magyar színjátszás doyen-jéről, Vendrey Ferencről, aki most jubilálja születésének 60-ik évfordulóját.

A közönség és a kritikusok, a laikusok és a színházi világ befentesei a legnagyobb örömmel gratulálnak a mindig jókedvű, szorgalmas és ma is fiatalos hévvel játszó Vendrey tatának, aki ma is friss és életerős.

Reméljük, hogy sokat fogunk még tapasztalni neki.

Idegenlégió

(Nesz Károly véres naplója)

IRTA: BENCZÉS TIBOR

Az „Idegenlégió” című könyv írója, minden sorában külön mutatja meg a biztos szemű, jóöszönű riportert és összefogó erejében a jó tollú, mélyrepillantó író. Benczés Tibor a szobrászat plasztikus erejével formálja meg figuráit és típusait és a festőművész vizualitását kényszeríti az olvasókra, mikor végigvonultatja kollektív riportregényének sokszínű képét előttük.

Nesz Károly véres, könnyes és

izzadtságtajtékos esztendői úgy peregnek végig a könyv lapjain, mint egy monumentális film, amelynek eseményeit talán épp azért hisszük el kételkedve, mert betűről-betűre megtörténtek.

Az élet rendkívüli dolgokat produkál és ezeknek a rendkívüli dolgoknak pregnáns érzékeltetése Benczés Tibor érdeme. Minden elismerés megilleti.

Nagy Károly.

Megér

annyit a vágy és a remény, hogy 3, 6, 12, vagy 24 pengőt befektessen havonta a m. kir. osztálysorsjátékba

Sokezer

ember: nő—férfi, fiatal—öreg, szegény—gazdag azt állítja, hogy igen és célszerű, mert

hol nyerhet

ma egyszerre oly óriási összeget, mint az osztálysorsjátékon?

Rendeljen vagy vegyen tehát Ön is egy sorsjegyet bármelyik főárusítónál. Mindenkinek és minden egyes sorsjegynek egyenlő a nyerési esélye!

Húzás ápr. 14-én kezdődik

Hivatalos árak:

1/8=3 P, 1/4=6 P, 1/2=12 P, 1/1=24 P

az összes főárusítónál

HYPEROL ideális
toroköblögető

Hatvan házból álló uccát kapott hozományul Hercz György dr. fővárosi ügyvéd

**Ötéves udvarlás után egyeztek bele a leány
szülei a házasságba**

Március 26-án kötik meg Budapesten az utóbbi évszázad leg-szenzációsabb házasságát. A vőlegény Hercz György dr., a főváros egyik legismertebb fiatal ügyvédje, akinek édesapjával közös irodája van az Erzsébet-körút 48. számú házban. A menyasszony Goldschmiedt Erzsébet, Berlin sokszoros milliomosának feltűnő szépségű leánya.

Menyasszony és vőlegény egy hét óta tartózkodnak Budapesten.

Az igazságügyminiszter engedélyével március 14-én tartották meg a polgári esküvőt.

Ezzel az aktussal zárult le a berlini lány és a pesti fiú reménytelenül indult szerelme, egymáshoz való vonzódása, amelynek regényes hátterét, érdekes fordulatait és happy-endjét itt hozzuk nyilvánosságra.

Hercz György középiskolai tanulmányainak befejezése után az egyetemen szándékozott tovább tanulni. Édesapja, az ismert budapesti ügyvéd úgy tervezte, hogy évek multával a fia veszi át irodáját és klienseit. Haller István egykori kultuszminiszter numerus claususa azonban áthúzta ezt a számítást.

Hercz György, mint létszámfeletti nem kerülhetett be a tudományegyetemre,

Németországba utazott és a berlini egyetemnek lett a hallgatója.

A szorgalmas fiú kitüntetéssel tette le ügyvédi vizsgáját. Tanulmányai közben még arra is jutott ideje, hogy nyelvismereteket szerezen, alsóbb osztályú egyetemistákat tanítson. Tanárai kegyeikbe fogadták a nyílteszű, szorgalmas diákok és

amikor Berlin leggazdagabb leánya mellé házitanítót kerestek, a választás egyöntetűen Hercz Györgyre esett.

Igy ismerkedett meg a szimpatikus egyetemista Goldschmied Erzsébettel.

Rövidesen meleg barátság fejlődött ki a tanító és tanítványa között, amely rövidesen szerelemmé nőtt. A felbecsülhetetlen vagyoni berlini polgár előtt sem maradt titokban a forró vonzalom, amely a fiatalokat együtt tartotta. A pénz arisztokratája azonban mást és nem a házitanítót választotta jövőendőbeli vejeül...

De miért sikerüljön még ez is a dúsgazdag embernek, akinek eddig minden vágya, terve és kívánsága teljesedésbe ment.

Hercz Györgynek megmondta a

lány édesapja, hogy lánya rövidesen befejezi tanulmányait és így nincs szükség tovább szolgálataira.

A fiút meglepte ez a kijelentés, amely mégsem jött váratlanul, mert a tanítvány könnyezve közölte tanítójával az édesapja elhatározását. *Hiába volt Goldschmied Erzsébet kérése, könyörgése, az apa hajthatatlan maradt.* De megmakacsolta magát az egyetlen gyereke is, aki kijelentette, hogy ha nem tanulhat tovább Hercz Györggyel, akkor férjhez megy hozzá és így marad vele továbbra is együtt.

Az apa kétségbeesetten magya-

rázta lányának elhatározása tarthatatlanságát.

Mondanunk sem kell, hogy nem sok eredménnyel. Goldschmied Erzsébet és Hercz György továbbra is fenntartották barátságukat, titokban találkoztak. A lány pedig minden esztendőben, születése napján — amikor rendszerint teljesítették kívánságait — engedékenységére kérte meg édesapját. Minden kívánsága teljesült, de az általa választott vőlegényt csak nem akarták a születésnapján ajándékok között felszervizni.

Öt évig tartott ez a harc apa és lánya között, amíg végül is

a németországi politikai fordulat meghozta Goldschmied Erzsébetnek az évekig várt házasságot.

Hercz György kitüntetéssel tette le vizsgáját, diplomát szerzett, *Goldschmiedék pedig a zavarások miatt Párisba tették át lakhelyüket.* A lány tovább folytatta az ostromot, amíg végül harcát siker koronázta.

Az apa beleegyezett lánya házasságába,

hozományul pedig egy hatvan házból álló uccát adott. Talán ezzel akarta jutalmazni a fiatalok egymáshoz való ragaszkodását.

Az orosz-japán háború a G Á Z háboruja lesz!

A külpolitikuskok és haditudósítók a közel jövőre máris megjósolták

az orosz-japán háború

kitörését. A világtörténelemnek ez a készülő grandiózus összeesapása szerintük törvényszerűen be fog következni belátható rövid időn belül, mert a Távol-kelet konfliktusait nem lehet mással, mint fegyverrel elintézni. A háború közelségét sejtetik azok az események is, amelyek nemrég zajlottak le a Keleten s amelyek részleges mozgósításban és az orosz légiflotta Kelet-Szibériában való összpontosításában nyilvánultak meg. Csak egy szikra kell, hogy a keleti tűzesóva fellángoljon és elképzelhetetlen pusztítások, tömeggyilkosságok és emberáldozatok sorozata következnek be.

Mert az orosz-japán háború a szakértők szerint nem lövészárkok-harcokban vagy légi támadásokban fog kimerülni, amelyek a világháború során annyi millió ember életébe kerültek, hanem az a vegyi, szabatosabban

a gázháború jegyében fog lezajlani.

A gázháborúból 1914–18-ig csupán halvány ízelítőben részesültek a hadviselő felek, főként a nyugati

fronton, ahol először a németek alkalmazták, hogy módszereiket az antanthatalmak is hamarosan kismutatítsák. A németek kzdtek el a halálos hatású klórgáz alkalmazását, amelynek fő tulajdonsága az, hogy belélegzéskor azonnali halált okoz és ezrével öl meg embereket, ahová csak behatol. Azóta azonban egyre inkább ráfeküdtek a háborúra készülő államok, különösen Oroszország és Japán a mérges hadigázok tökéletesítésére és jelenleg mindkét államban a gyárak egész tömege fáradozik s különböző gyilkos gázok gyártásában. A „leghumánusabb” ezek közül a gázok közül a mustárgáz, amely nem öl azonnal, de elég egy szippantás belőle ahhoz, hogy ronszó hatású megmutatkozzék. Aki mustárgázt szí, annak szétroncsolódik a tüdeje, tönkremennek a csontjai, kínos sebek tömege lepi el a testét, nyomorékká válik. Nagyobb mennyiségben azonban ez a gázfajta is gyors halált okoz.

Ugyancsak enyhébbfajta gázféle a könnygáz

is, amelyet éppen ezért aligha fognak alkalmazni a Távol-kelet nagy összeesapásában, mert az inkább csak rendészeti célokra alkalmas. A leggyilkosabb amerikai gáztalál-

mánynak, amelyet

levízítnék

kereszteltek el, már bizonyára sokkal nagyobb keletje lesz az orosz-japán háborúban. A levízít a mustárgáz és arzén keveréke, amely tehát alkalmas emberéletek tömeges kioltására.

Ezenkívül azonban a vegyészet laboratóriumokban a gyilkos hatású gázoknak annyi fajtája van készülőben, amelyről még nem is tud a nyilvánosság, hogy egészen bizonyos súlyos meglepetések fogják érni mindkét hadviselő felet a keleti háború kitörésekor. Mert a háború nem a harcerekben, nem a lövészárkokban, hanem

a polgári lakosság centrumaiban

fog eldőlni, amelyeket légitámadással kombinált gáztámadásokkal valószínűleg az utolsó lakóig meg lehet semmisíteni. De persze nagy szerepe lesz a gáznak a hadviselő seregek elpusztításában is. Ezen a téren azé lesz az elsőség, aki a nagyobb fürgeségről és mozgékonyaságról tesz majd tanubizonyságot a gázok alkalmazásában.

Az előjelek szerint tehát a küszöbön levő orosz-japán háború borzalmakban és emberpusztításokban százszorosan felül fogja mulni a világháborút és lehet, hogy egy egész nemzetnek a föld színéről való elsöprésével fog végződni. Sovány vigasz ezzel szemben, hogy a készülő gigantikus mérkőzésből, amely a Távolkelet hegemoniáját fogja eldönteni, Európának, különösen a vegyiparnak óriási haszna lesz.

Mert bizonyos, hogy amelyik fél győztesen marad a porondon, az Európa megsemmisítésére fog törni. Azzal a gázzal esetleg, amelyet az európai gyárak szállítottak...

A belső tőkeképződés érdekében le kell venni a pénzügyintézeti luzió kérdését a napirendről!

Közel két esztendeje, hogy magasabb pénzügyi körök felvetették a pénzügyintézeti fúzió kérdését. A gazdasági élet vezetőinek már akkor az volt az egyöntetű véleményük, hogy ez a kérdés nem aktuális, de nem is lehet az, mert hiszen ilyen nagyarányú fúzió létrehozásához igen jelentékeny új tőkékre van szükség, ezek felett pedig maga a pénzügyi kormányzat sem rendelkezett.

De maguk a pénzügyintézeti vezetők sem helyeselték a fúzió mindenáron való tető alá hozatalát, sőt

ezek a tervezetek a közvéleményben is élénk antipátiát keltettek, mert hiszen azok végrehajtása óriási szociális hátrányokkal jár.

A legutóbbi hetekben, sőt az utóbbi napokban azonban ismét híre terjedt és sok izgalmat váltott ki nemcsak a fővárosban, de vidéken is, hogy Imrédy Béla pénzügyminiszter a pénzügyintézeti fúzió kérdését ismét napirendre kívánja tűzni. Mindenki azt hitte, hogy a bankvezérek értekezletre való összehívása a fúzió kérdésének radikális megoldását kívánja létrehozni. A kiszivárgott hírek szerint azonban a pénzügyminiszter elsősorban a gazdavédelmi intézkedések újabb részletei felől tájékoztatta ezen az értekezleten a pénzügyi vezéreket, valamint véleményét nyilvánított a fúzió kérdésében való állásfoglalása felől is.

A probléma — mint illetékes helyről kiszivárgott — a pénzügyminiszter véleménye szerint is elveszítette már aktualitását.

Azok a külföldi hitelezők, akik a legerőteljesebben sürgették hitel-szervezeteink összevonását, már meggyőződtek arról, hogy a magyar hitelélet egészséges organizációja és a pénzügyi válság során tanúsított nagy ellenállóképessége pedig arról tesz tanubizonyságot, hogy a fúzióra a pénzügyintézetek érdekében nincs szükség, sőt az ártalmára volna a jól funkcionáló magyar pénzügyintézeti életnek.

Szó esett ezen az értekezleten a vidéki intézetek sorában célszerűnek mutakozó fúziók kérdéséről is, amelyre nézve ugyancsak az a vélemény alakult ki, hogy azok létrehozatala nem sürgős s így ez a probléma is lekerült a napirendről.

A bankvezérek értekezletének legfontosabb része a későbbi időpontban kibocsátandó belső közlésre vonatkozott.

Amikor mindezt a magyar pénzügyintézeti élet megnyugtatója miatt közöljük, örömrünknek adunk kifejezést afelett, hogy a legmagasabb pénzügyi körök is belátták a fúziók szükségtelenségét, ami által, ha nem is tudatosan, de ők is hozzájárultak a magyar pénzügyintézetek tőkeképződésének megizmosodásához.

Hadikölcsönt,
olasz - sorsjegyet,
kényszerkölcsönt magas áron vásárol
BARNA BANK, V., Nádor-utca 26.
Tőzsdével szemben. Tel.: 21-3-16, 10-4-67.

Dr. Budai Goldberger Leó nem lesz kegyelmes úr... Kegyvesztett lett Vágó György István

A Hét-ben már többször megemlékeztünk a Budai Goldberger-ház fennállásának 150 éves jubileumáról. Ritka szép jubileum ez; olyan, aminővel nemcsak a gyermekcipőben járó hazai ipar, de például egy nyugateurópai patriicius vállalkozás is joggal eldicelkedhetik. Thomas Mann: Buddenbrock-háza jut az eszünkbe, amikor a kékfestő műhelyből hatalmas iparvállalattá nőtt Goldberger-gyár történetében tallóztunk. Hogyan emelkedtek a ház fényével annak fejei is egyre feljebb és feljebb a társadalmi érvényesülés lépcsőfokain; hogyan váltak iparmágnássá az egykori szerény mesteremberek ivadécai...

Ezen a metamorfózison a Goldberger-familia tagjai is keresztülmentek, amíg 150 év alatt mai irigylendő pozíciójukig eljutottak.

A jubileum, a siker legméltóbb megkoronázása azonban az lett volna, ha budai Goldberger Leónak, a Goldberger-ház jelenlegi szenior-vezetőjének beteljesedett volna az a hő vágya, hogy a legmagasabb polgári kitüntetésben, a kegyelmes címmel járó I. osztályú érdemkeresztben részesüljön.

Ez a kitüntetés valóban meg-aranyozta volna a Goldberger-ház fényét és betetőzte volna azokat a társadalmi sikereket, amelyeket — különösen az utóbbi évtizedek folyamán — Budai Goldbergerék arattak.

Amint azonban A HÉT értesül, annak ellenére, hogy bizonyos körök minden követ megmozgattak, hogy Budai Goldberger Leó ehhez a magas kitüntetéshez hozzájusson,

ez a vágya ez alkalommal még sem teljesült, mert az I. osztályú érdemkeresztet nem kapja meg.

Hogy miért nem, az teljességgel érthető. Jó néhányan akadnak ugyanis iparvezéreink közül olyanok, akik Budai Goldberger Leónál nagyobb jogcímmel rendelkeznek erre a kitüntetésre, akiket tehát semmiképpen sem előz-

het meg Goldberger Leó. Elképzelhető, mennyi sértődés forrása lenne, ha a magyar ipar vezető-személyiségei közül éppen ő és csak ő részesülne a legmagasabb kitüntetésben.

De ami késik, nem mulik. Eljön még az idő, talán majd a Budai Goldberger-ház 200 éves jubileumán, amikor valamelyik Budai Goldbergernek sikerül kegyelmes úrrá lenni... Goldberger Leónak egyelőre nem sikerült kielégítenie ilyen irányú becsvágyát. De csak türelem: az idő a Budai Goldberger-háznak dolgozik...

A Budai Goldberger-ház 150 éves jubileuma alkalmából még egy érdekes személyi változás hírét regisztrálhatjuk. Arról van szó, hogy Vágó György Istvánt, Budai Goldberger Leó eddigi legbensőbb intimusa váratlanul

kegyvesztett lett főnökénél és a legfőbb bizalmi pozíciót már nem ő, hanem helyette Szekeres Lipót igazgató tölti be.

Szekeres Lipót néhány év óta teljesít központi szolgálatot Goldbergeréknél és úgy látszik, ennek az éles látású és kiváló szakavatottságú férfiúnak sikerült, amit eddig a lehetetlenséggel határosnak tartottak: elfoglalni Budai Goldberger Leó kegyeiben azt a helyet, amelyet eddig Vágó György István oly lázas buzgalommal és túltengő ambícióval töltött volt be.

megjelent a

könyvnap szenzációja
benczés tiber könyve

idegenlégió

nesz károly véres naplója

kapható minden könyvkereskedésben és a hét kiadóhivatalában
VII., király ucca 3. szám

Probléma

Egy budapesti nagy vállalat folyosóján hangzott el az alábbi kedves párbeszéd egy nagybajszú vidéki és a vállalat egy altisztje között:

— Jónapot kívánok, az igazgató urat keresem, kérem.

— Melyik igazgató urat keresi?

— Hát nemcsak egy igazgató úr van itt?

— De nem ám! És milyen ügyben keresi?

— Szeretnék vele beszélni, magánügyben, privát ügyben! (Ennél többet nem volt hajlandó elárulni.)

Az altiszt persze nem tudta mitévő legyen.

— Hová küldjem? — morfondírozott hangosan.

— Hát én megmondom, kérem szépen, csak ahhoz tessék engem küldeni, aki a legjobb, aki a leginkább meghallgatja a szegény embert!

Erre az altiszt vállvonogatva betessékelte az egyik szobába. Egy perc múlva már jött is vissza az öreg, de olyan arccal, mint aki nem a legjobb véleményvel van a többi igazgató úrról, ha ez volt közülük a legkedvesebb.

Előléptetések a bankvilágban

Elsősorban is Halász Manó, a Magyar Általános Takarékpénztár igazgatójának helyettes vezérigazgatóvá történt előléptetéséről kell megemlékeznünk. Halász Manó, aki nem kevesebb, mint 45 esztendőt töltött az intézet szolgálatában, nemcsak a bankéletben szerzett magának kitűnő nevet és presztizst, hanem a társadalmi életben is hangadó szerepet visz és sarmorságával, lebilincselő modorával, mélyeséges tudásával a barátok és tisztelők légióját mondhatja magáénak, nemcsak fővárosi, de országos viszonylatban is. Természetesen vezérigazgatóhelyettesé történt kinevezése alkalmából ezek a barátok és tisztviselők valósággal elhalmozták gratulációikkal, amelyekből kivette részét a sajtó is, amelynek Halász Manó mindig őszinte hívének mutatkozott.

Brabész Alfréd, a Hitelbank érdemews cégvezetőjét az igazgatóság igazgatói címmel tüntette ki. Brabész Alfréd, aki úri tapintattal, disztíngválni tudással és lelkesedéssel látja el hatáskörét, meg is érdemli ezt az előléptetést, mert valóban szívén viseli a Hitelbank ügyeit és igen sok szolgálatot tett már intézetének. Kitüntetés a legszeleőbb körökben keltett osztatlan örömet és szimpátiát.

Balázs Lászlót viszont a Hazai Bank bizalma ültette most be az igazgatói székbe. Ő is azok közé a bankemberek közé tartozik, akik mindig európai tónusban, lekötélző szívéllyességgel érintkeznek a náluk megforduló felekkel s aki minden vonatkozásban intézetük érdekeit viszik előbbre. Balázs László fiatal korában került oda a Hazai Bankhoz és előléptetése csak elismerése annak az eredményes munkának, amelyet a bank érdekében kifejtett.

A HÉT KÖZGAZDASÁGA

A Hitelbank közgyűlése

A Magyar Általános Hitelbank részvényeseinek f. hó 19-én báró Harkányi János b. t. t. elnöklete alatt tartott LXVI. rendes közgyűlése jóváhagyta az elmúlt üzletév mérlegét, tudomásul vette, hogy az igazgatóság a tavalyi nyerségáthozat nélkül 4.208.315,31 pengőt kitevő nyereségéből az egyes vagyontételek értékelésénél 2.350.411 pengő összegű rendkívüli leírásokat fogantatott. Az ezután a 689.746,53 pengő nyereségáthozat betudásával fennmaradó 2.547.650,35 pengőre vonatkozólag a közgyűlés magáévá tette az igazgatóság amaz álláspontját, mely szerint a gazdasági helyzet jövő alakulásának bizonytalanságára való tekintettel az elért nyereség ebben az esztendőben is a belső erősítés céljaira fordíttassék és ennek megfelelően elhatározta, hogy 700.000 pengővel a tartalékalapok, 1.050.000 pengővel az alkalmazottak nyugdíjalapjai javadalmaztassanak, a fennmaradó 797.650,35 pengő pedig az 1934. üzletévre vitessék elő.

A Gschwindt-féle Szesz-, Élesztő-,

Likőr- és Rumgyár Rt.

megtartott évi közgyűlése az 1933. évre részvényenként 6.— pengő osztalék kifizetését határozta el. A szelvények folyó évi március hó 5-től kezdve kerültek beváltásra a részvénytársaság központi irodájában (IX., Ipar-u. 17.) és a Pesti Magyar Kereskedelmi Banknál.

Az Ofa közgyűlése.

Az Ofa Holzindustrie A.-G. március 3-án tartotta Genfben XI. rendes közgyűlését. A közgyűlésen jóváhagyott mérleg 32.433,27 frank nyereséggel zárul, melyet a vállalat új számlára vezet elő. A rendes közgyűlést megelőző rendkívüli közgyűlés megállapította mult évben elhatározott alaptőkeemelés keresztűlvitelét. Eszerint a társaság alaptőkéje a kibocsátott 5.600.000 svájci frank névértékű elsőbbségi részvennyel együtt 8.000.000 svájci frank.

A Salgótarjáni Kőszénbánya Részvénytársulat

dr. Chorin Ferenc felsőházi tag elnöklete alatt tartott 66. rendes évi közgyűlése megállapította az 1933. évi zárszámadásokat és a lefolyt üzletévre részvényenként 1.— pengő osztalék kifizetését határozta el. A szelvények f. év március hó 3-tól kezdve kerültek beváltásra. A közgyűlés a felügyelőbizottságba gróf Hoyos József Sívó Jenő és Szabó Károly urakat választotta.

A Bazdák Biztosító Szövetkezete

3 éve, hogy újból bevezette a kisebb életbiztosításokat, a temetkezési segély formájában. Az eredmény máris jelentékeny, eddig 42.000 darab ily kötvényt adtak ki, 18 millió pengő körüli összegben, ez évben legalább 60.000 új kötvényre van kilátás, az alaposan előkészített szervezés alapján. Ugyanis a Gazdák Biztosító Szövetkezete tárgyalásokat kezdett az egyes egyházak hatóságával a temetkezési biztosítások intézményének elterjesztése érdekében. Ezek alapján most országos akciót kezdett. Az akció az egyes plébániák területéről indul ki.

Kedves Vezérigazgató Ur!

Felkérésére az alábbiakban közlöm azokat az eseményeket, amelyek az utóbbi hetekben a pénzügyi élettel kapcsolatban érdekesek és fontosak.

A hét eseményeinek legkiemelkedőbb része volt Scitovszky Tibornak, a Magyar Általános Hitelbank vezérigazgatójának a Hitelbank közgyűlésén elhangzott beszéde. Ismertette a gazdasági helyzetet, a bankok kötelességét és felelősségét és a legélesebben ítélte el azokat a politikai manővereket, amelyek a magyar pénzügyi intézetek felelősségteljes hivatását vagy nem értik, vagy nem akarják megérteni.

El kell, hogy mondjam Önnek, mélyen tisztelt Vezérigazgató Ur, azt a szinte hihetetlen esetet, amely egyik legnagyobb vidéki takarékpénztárunk s a vármegye volt főispánja között keletkezett. Előre bocsátom, hogy szinte hihetetlen, hogy vannak ilyen magasállású urak, akik nem válogatásak az eszközökben még akkor sem, ha sem erkölcsileg, sem anyagilag, sem jogilag nincs igazuk. Nem akarom a nagy nyilvánossággal a neveket közölni, csupán a tényállásra szorítkozom. Szóval egyik nagy alföldi takarékpénztárunkról van szó, amelyik több mint egy évtizeddel ezelőtt a megye volt főispánjának nagyobb kölcsönt folyósított. Akkor, amikor a kölcsönök folyósítottak, a kölcsön kérő még a vármegye főispáni széket foglalta el. A volt főispán úr nyolc éve nem fizette a pénzügyi intézetnek már a kamatot s természetes, hogy tartozása évről évre lényegesen növekedett. A gazdarendeleettel kapcsolatban a volt főispán úr is kérte a védetséget, amelyet meg is kapott. De még a 4%-os kamatot sem kapta meg a takarékpénztár, miért is az intézet igazgatósága elhatározta, hogy megtámadja a védetséget. A per során azután a volt főispán azzal védekezett, hogy a takarékpénztár olyan horribilis kamatokkal terhelte meg évről évre, amelyek túllépik a mai 8%-os kamatot, így ő a takarékpénztárnak nem tartozik. Az igazság ebben az ügyben az, hogy ugyanakkor, amikor a főispán úrnak magasabb kamatot számítottak fel, a takarékpénztár a visszleszámitolásért olyan magas kamatot fizetett, hogy a főispán úr és a takarékpénztár közötti ügyletből a takarékpénztárnak 4%-os kamatmargea maradt. Sőt a takarékpénztár kimutatja, hogy volt olyan időszak, amikor a volt főispánt kisebb kamattétellel terheltek meg, mint amekkorát a takarékpénztár a visszleszámitolásért fizetett. A per folyamatban van. Ez az érdekes per azzal kíván nyomdafestéket, mert ilyen magas pozícióban lévő urak védekezésül olyan eszközöket használnak, melyek a magyar pénzügyi életre ártalmasak lehetnek, ha nem lenne minden igazság a pénzügyi élet oldalán.

Nagy szenzációul szolgál országos viszonylatban is, hogy Pécsen befejezett tény, hogy a Pécsi Takarékpénztár a Pécsi Kereskedelmi és Iparbankot magába olvasztja. A Pécsi Kereskedelmi és Iparbank már évek óta a Pécsi Takarékpénztár érdekeltiségéhez tartozik és majoritása felett 70% erejéig a Pécsi Takarékpénztár rendelkezett. Ismeretes, hogy a Pécsi Kereskedelmi és Iparbank legjobb középintézeteink közé tartozott s mindenesetre kitűnő megalapozottsága, igen tekintélyes vagyona lényegesen hozzá fog járulni a Pécsi Takarékpénztár külső és belső megerősödéséhez. Személyi kérdésekben konkrétummal még nem szolgálhatok, azt legközelebbi levelemben fogom megírni Igen tisztelt Vezérigazgató Urnak. Ugyancsak finalizálódott a nyíregyházi bankösszevonás ténye is, amennyiben teljes megállapodás jött létre a Hitelbank, a Magyar-Olasz Bank és a Magyar Leszámitoló és Pénzváltóbank affiliációja, a Nyirvidéki Takarékpénztár között. Ezen megállapodás értelmében az előbbi két bank fiókja beolvad a Nyirvidéki Takarékpénztárba. A napokban már a P. K. hozzájárulása és jóváhagyása is megérkezik.

Ugyancsak örömdetes hírként közölhetem Vezér Igazgató Urral, hogy a Nemzeti Hitelintézet igazgatóságának már korábban elhatározott tervezete a vidéki hálózatok megszüntetésével és összevonásával kapcsolatban eredményezte, hogy a Nemzeti Hitelintézet debreceni fiókja e hó 20-ával megszűnt. Anyagának nagy részét a nyíregyházi fiók kapta, másik részét az anyaintézethez csatolták.

Személyi vonatkozású hírekkel kapcsolatban közlöm, hogy Bohnert József kincstári főtanácsos, a Békésmegyei Általános Takarékpénztár vezérigazgatója, négyheti pihenőre Abbaziába utazott. Kozma Ferenc, a Szeged-csongrádi Takarékpénztár vezérigazgatója, hetek óta betegeskedik, az utóbbi napokban állapotában örömdetes javulás állott be. Viszont Ungár Jenő, a Debreceni Általános Forgalmi Bank volt vezérigazgatója, súlyos betegségéből teljesen felépült.

F. J.

Az Angol-Magyar Bank zárszámadásai

Az Angol-Magyar Bank multévi mérlege jelentékenyebb leírásokat eszközölt s ennek következtében a tiszta nyereség 1.143.618 pengőt tesz ki, az előző évi 1.525.017 pengővel szemben. A bank üzletmenete a lefolyt évben kedvezően alakult, betétei négy millióval szaporodtak, mobilitása fokozódott és emellett mégis rendelkezésre állt a piacnak újabb hitellehetőségeivel.

A BELVÁROSI TAKARÉK-PÉNZTÁR RT. KÖZGYÜLÉSE

A Belvárosi Takarékpénztár Rt. március hó 19-én tartotta évi rendes közgyűlését Székely Ferenc m. kir. udvari tanácsos elnöklete alatt. A közgyűlés elhatározta, hogy a 304.722,68 pengő tiszta nyereségből a nyugdíjpénztár 150.000 pengővel, a tartalékalap 25.000 pengővel és a tisztviselői jóléti alapok 10.000 pengővel javadalmaztassanak, míg a maradvány a jövő üzletév számlájára vitetik át.

Közel félmillió a monori MAG bruttó nyersége.

A Magyar Magtenyésztési Rt. január 31-é tartotta évi közgyűlését. A Magyar Magtenyésztési Rt. ma már nemcsak az országban, hanem nemzetközi viszonylatban is igen jelentős pozíciót foglal el, ami egyrészt a kitűnő vezetésnek, másrészt kiváló termékeinek tulajdonítható. A vállalat 288.000 pengő alaptőke mellett 497.000 pengő bruttó üzemi nyereséget ért el. Készleteit a vállalat 856.000 pengőre értékeli.

A Magyar-Olasz Bank mérlegjelentése

A Magyar-Olasz Bank Részvénytársaság igazgatósága a március 3-án megtartott ülésén előterjesztette az 1933. üzletévi mérleget, amely a leírások és belső tartalékolások után 1.030.452,47 pengő nyereséget mutat fel. Az elért üzleti eredmény alapján az igazgatóság a március 19-ére egybehívandó közgyűlésnek javasolni fogja részvényenként 1,50 pengő, összesen 600.000 pengő osztalék kifizetését.

A Budai Általános Takarékpénztár,

mely intézet Friedländer Andor vezérigazgató kitűnő és szakszerű vezetése alatt áll, f. hó 16-án tartja ezévi rendes közgyűlését, melyen az igazgatóság 86.257 pengő bruttó nyereségből 14.332 pengő tiszta haszonról számol be. Az intézet betétállománya emelkedő tendenciát mutat, a mult évben 1 millió 226.000 pengőt tett ki, ami a vezetés iránti fokozott bizalom jele.

Nagy a kereslet

a m. kir. osztálysorsjáték iránt, mert mindenki szeretne nyerni. Azelőtt sokan nem törődtek ezen kitűnő állami intézménnyel, ma azonban alig van ember, kinek ne volna sorsjegye. A főárusítók úgy körlevelek, mint hirdetések útján ajánlják sorsjegykészletüket és tanácsos is minél előbb rendelni bármelyik főárusítónál, mert minden egyes sorsjegynek egyforma a nyeresési esélye, FŐDOLOG A SZERENCSE ÉS KITARTÁS!

Kedvező eredmények a Magyar Általános Takarékpénztár múltévi mérlegében

Beszédes bizonyítéka és céltudatos, óvatos és szolid bankvezetés jelentősége mellett bizonyít a Magyar Általános Takarékpénztár közreadott, múltévi zárszámadása. Az 1933. esztendő a világválság legmélyebb pontját jelentette és ebben a valóban kritikus esztendőben a MAT nemcsak szilárd megalapozottságáról tett tanuságot, hanem belső megerősödést és örvendetes fejlődést ért el, ami életrevalóságának és további fejlődési lehetőségeinek megdönthetetlen bizonyítéka.

Az intézet Horváth Lipót dr. elnöke vezérigazgató fáradhatatlan és mintaszerű irányítása mellett a válságos esztendőben is több mint egymillió pengő tiszta nyereséget ért el. Betétállománya emelkedett és a mobil tőkék fokozódása lehetővé tette, hogy új hitelösszeköttetéseket teremtsen. Általános gazdasági szempontból is nagyjelentőségű, hogy tekintélyes összegű, új rövidlejáratú tárca-váltóhitelekkel tudott a tőkeszegény piac felélénkítéséhez és táplálásához hozzájárulni.

A likvidálás fenntartása mellett sikerült az intézetnek az üzletágakat továbbfejleszteni, ami a céltudatos munka örvendetes eredménye. Az intézet kiterjedt fiókhálózata is jó eredménnyel dolgozott. A 10 budapesti, a 22 vidéki fiók és a 8 affiliált intézet igen számottevő nyereséget tudott produkálni.

A tartalékolás elveire való tekintettel az intézet 75 filléres osztalék fizetését határozta el. A közgyűlés elismerését fejezheti ki a vezetőségnek a nehéz viszonyok között elért szép és minden tekintetben megnyugtató eredményért.

A Hazai Bank Részvénytársaság

Szécsi Pál m. kir. főtanácsos elnökelete alatt tegnap megtartott XXXIX. üzletévi rendes közgyűlése az igazgatóság jelntését egyhangúlag tudomásul vette, az 1933. üzletévre vonatkozó mérleget, valamint az igazgatóság összes javaslatait elfogadta és elhatározta, hogy a kismutatott 345.843,49 pengő tiszta nyereségből — az alapszabályszerű levonás és a tartalékalap javadalmozása után — osztalékra részvényenként 1.— pengő, vagyis 250.000 pengő fordíttassék, míg 52.052,49 pengő az 1934. üzletév számlájára vitessék át. Az osztalék a XXXIX. számú osztalékszélvény beszolgáltatása ellenében a társaság pénztáránál folyó hó 12-től kezdődőleg kerül kifizetésre. Dulcz Antal, a Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesület igazgatója, a felügyelőbizottságba új tagként beválasztott. A részvényesek nevében Sárkány Béla részvényes a nehéz viszonyok között elért eredményért úgy az igazgatóságnak, mint a tisztviselőkarnak meleg szavakkal fejezte ki köszönését és elismerését.

A sirok ápolása

úgy a régi kerepesi-úti, mint az új központi izr. temetőben április hó második felében veszi kezdetét. Befizetések a Pesti Chevra Kadisa székházában, VII, Erzsébet-körút 26. szám alatt már most eszközölhetők, esetleg ugyanoda postán is beküldhetők.

Miért mond le gróf Károlyi Imre az Angol Magyar Bank elnökségéről?

A vidéki pénzügyintézetek figyelmébe

Gróf Károlyi Imre, aki hosszú évek óta elnöke az Angol-Magyar Bank igazgatóságának, arra az elhatározásra jutott, hogy elnöki állását az igazgatóság rendelkezésére bocsátja. Ez a hír pénzügyi körökben igen nagy feltűnést keltett és amikor bizonyos körök a lemondás okai felől érdeklődtek, megtudták, hogy gróf Károlyi Imre ezzel a lépésével követendő példát akart statuálni: azért bocsátotta állását az igazgatóság rendelkezésére, mert ő maga is kérte birtokainak védetté

nyilvánítását, amit az illetékesek el is rendeltek. Gróf Károlyi Imre összeférhetetlennek tartotta ezt a lépését a banknál elfoglalt elnöki tisztségével.

Vidéki pénzügyintézeteink körében is találkozunk hasonló esetekkel, ezért gróf Károlyi Imre példáját, mint a pénzügyintézeti etika tiszteletbentartásának egyik igen jellegzetes megnyilvánulását állítjuk követendő példaként egyes vidéki pénzügyintézeti vezetők elé.

Érdekes számok a magyar pénzügyintézetek tőkéjének megoszlásáról

A magyar pénzügyintézetek részvénytőkéje 1932 végén 338,8 millió pengő volt, ami 19,4 millió darab részvényre oszlott szét. A részvények átlagos értéke a mérlegek szerint 17,5 pengő volt. Az egész részvénytőkének háromnegyedrészét és a részvénytőkének 70 százaléka volt hazai tőkeérdekeltségek és más részvény-

birtokosok, harminc százaléka pedig külföldiek kezén. Érdekes, hogy az osztrák és német tőke kapcsolatai a magyar pénzügyintézetekkel ma már egészen jelentéktelenek. Ezzel szemben Anglia 9,7, Svájc 5,7, Olaszország 5,1, Franciaország pedig 2,7 százalékos részesedéssel bír a magyar banktőkében.

TIZ ÉV ALATT 260-NAL CSÖKKENT A PK TAGJAINAK SZÁMA

A Pénzügyintézeti központ Értesítője érdekes adatokat közöl a taglétszám változásairól. Az alapítótárgok száma Nagy-Magyarországon 1916-ban 1261 volt; a trianoni csonka ország területén ez a szám 1920 végén 599-re csökkent. A legmagasabb taglétszámmal 1923 végén találkozunk, amikor 696 pénzügyintézet tartozott a PK kötelékébe. Azóta a létszám állandóan hanyatlott, úgyhogy 1933 végén már csak 436 PK-tagról adnak számot. Az év folyamán 14 pénzügyintézet tagsága szűnt meg, mégpedig 6 fúzió, 3 fiókositás, 3 felszámolás folytán, egy pénzügyintézet kilépett, egyet pedig kizártak a PK kötelékéből.

Kitüntetések a Hitelezői Védegyletnél

A Magyar Hitelezői Védegylet a közelmúltban ünnepelte fennállásának félszázados jubileumát. Ebből az alkalomból a kormányzó Weissberger Imre dr. kormányfőtanácsost, a Védegylet kiváló képességű ügyészét, akinek nagy része van a most újjászervezett „Mobilitas” megalakításában is és akit készséges egyénisége folytán a közélet minden tényezője szeretettel övez körül, — Signum Laudis-sal tüntette ki.

Ugyancsak kormányzói kitüntetésben részesült Sárkány Lajos dr. ügyvéd, a Védegylet másik kitűnő jogásza, a kényszeregyességi jogügyek európai híré ismerője, akinek a kormányzó a kormányfőtanácsosi címet adományozta. E kitüntetések a közgazdasági élet széles köreiből keltettek osztatlan örömet.

Hetven esztendő a Foncière biztosító

A modern értelemben vett Magyarország kialakulásának első esztendőiben alakult meg Budapesten a Foncière Biztosító Társaság és az elmúlt hetven év alatt óriási munkát végzett a biztosítási ügy fejlesztése és a biztosítási eszme népszerűsítése terén. A Foncière azóta is tartja vezető pozícióját a magyar piacon és a legnagyobb magyar intézetek sorába tartozik, amelynek alaptőkéje egymillió pengő, díjtartalékainak összege közel tízmillió, életbiztosítási tőkeállománya pedig megközelíti a hatvanmillió pengőt. Továbbra is vezető szerepet visz a Foncière, amelynek az Adria Biztosító Társaságba való beolvasztásáról elterjedt hírek nem felelnek meg a valóságnak. A mai vezetés: Kun Károly és Janovitz József igazgatók változatlanul haladnak azon az úton, amelyet a magyar biztosításügy nagy alakja, Ribéry Mór jelölt ki. A jubileumot a Foncière ezévi közgyűlésén fogják ünnepelni.

A Központi Leszámloló Bank üzleteredménye

A Központi Leszámloló Bank Rt. február 19-én tartotta közgyűlését. 1933-ban 312.597 pengő könyvbetétet és 713 ezer 986 pengős folyószámlabetétet kezelte. A betétállomány tehát 1.026.584 pengőre csökkent az 1932-es évi 1 millió 195.829 pengős állománnyal szemben. A visszleszámlolási váltótárca állomány értéke 301.067, a viszontleszámlolt tatarozási hitel váltóösszege 129.250 P volt. Ez a tétel is csökkent tehát az 1932-es állapottal szemben.

Tíz százalékkal emelkedett a Szombathelyi Egyházmegyei Takarékpénztár betétállománya

A Szombathelyi Egyházmegyei Takarékpénztár március 5-én tartja 21-ik évi rendes közgyűlését. Az elmúlt év változatlanul súlyos gazdasági helyzetében is az intézet kellően támogatta a kisembereket. Kölcsönöket az egész év folyamán folyósított és az új kölcsönök összege meghaladja a félmillió pengőt. Az intézet népszerűségét bizonyítja, hogy a betétállomány, amely most már több 2,13 millió pengőnél, a múlt évben csaknem 10 százalékkal emelkedett. Az intézet egymillió pengőnél nagyobb visszleszámlolási hitelt is vett igénybe és a hitelígyények kielégítésére 3,81 millió pengőt fordított. Az intézet mobilitását azzal fokozta, hogy készpénzkészletét és azonnal esedékes követeléseit 100.000 pengőnél többre fokozta. Az intézet jövedelmezőségét erősen csökkentették a különböző rendeletekben megszabott korlátozások, a közterhek ismételt emelése és az a körülmény, hogy a mérleg realitása érdekében az üzleteredmény terhére nagyobb leírásokat vezettek keresztül. A tiszta nyereség ily módon 58.260 pengő maradt, amelyből részvényenként 4 százalékos osztalékot fizetnek. Ezenfelül azonban az osztaléktartalékból még külön egy százalékos felülosztalékot kapnak a részvényesek, a 10 pengős részvények után tehát 50 fillér kerül kifizetésre.

Felelős szerkesztő és kiadó:

BENCZÉS TIBOR

Minden cikkért szerzője felel.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapest, V. Vilmos császár út 74

Telefon: 24-0-62

Előfizetési ára egész évre 20 pengő.

Viktória-nyomda, Bpest, Király u. 3